

Ingó árverési vételeknél akkor is az árvereltető fél tartozik az ingó vételre megállapított illetéket megfizetni, amikor az árverésen a vételár tényleg nem folyt be. (Közgazgatási Bíróság 14690/1928. P. sz.)

Az illetékkiszabás kir. közjegyző közbenjöttével a késedelmes vevő terhére történt eladó fél meghatalmazása alapján eljáró Dr. K. Z. ügyvéd rendelkezése alapján fogantatott nyilvános árverésről (értékesítésről) felvett jegyzőkönyvbe foglalt ingóságra létesült adásvételi ügylet után történt és az illetékért panaszosnak felelőssége azért állapított meg, mert meghatalmazottjának ajánlata alapján, a nyilvános árverést tartó fél árverési vevőnek nyilvánított.

Panaszos ezzel szemben azzal védekezik, hogy ő az árverésen vevő gyanánt nem járt el és így a meghatalmazás nélküli eljáró, Dr. K. Z.-t kell illetékkötelezettnak venni.

A bíróság a panaszt e részében alaptalannak találja, a panaszban felhozottokra tekintettel azért, mert nem vitás, hogy W. ügyvéd, aki K.-t ügyvédhez: „húst elárverezés esetén ügyfelem egynyelvű árban megveszi“ tartalmú táviratot intézte, panaszos meghatalmazottja volt és így az ill. szab. 91. §-a alapján K. Z., aki ezt az ajánlatot elfogadta, nem volt ajánlattevő és nem járt el panaszos színelges meghatalmazottjaként.

A bíróság a panasznak mégis helyet adott, mert a panaszal megtámadott ügyekben, a fennálló szabályok alapján történő felülbírálat, hivatkozás nélkül is. kötelessége. A jelen esetben pedig a megtámadott határozat a 7. ill. díjtétel „árverési jegyzőkönyvek“ cím alatti 2. bekezdésben írt jogszabályt sértette meg. A hivatkozott jogszabály szerint ugyanis, az ingóságok feletti árverési jegyzőkönyvben, mint illeték tekintetében: okiratban megtestesült adásvételi ügylet utáni illeték fizetésére az árvereltető fél köteles. A bíróság a szövegre tekintettel megfontolás tárgyává tette, hogy ez a fizetési kötelezettség kizárólag árvereltetőt nemcsak akkor terheli-e, ha az árverésen a vételár készpénzben tényleg befolyik és árvereltető a pénzt átveszi? Ugy találja azonban, hogy a fizetési kötelezettség megállapítása, a fenti körülménytől függetlenül mondatott ki és azt, a kizárólagos kötelezettség fennállására a többi előfeltétellel, együttes keltekként, a hivatkozott szabály meg nem követeli. Minthogy pedig a különleges szabály az általánosnak alkalmazását kizárja, a bíróság panaszost, mint aki árverési vevő és nem árvereltető volt, az illeték alól mentesíti.

A szegényjogon alapuló személyes illetékmentesség a

végrehajtási alzálogjognak a bejegyzésére is kiterjed. (Közigazgatási Bíróság 17130/193z. P. sz.)

A Pp. 113. §. első bekezdésének 1. pontja értelmében a szegénységi jog megadása következtében a fél egyelőre fel van mentve a szegénységi jog megadása iránti kérelem előterjesztésétől kezdődőleg az ügyben felmerülő illetékek és bélyegek fizetése alól.

A Pp. 117. §. első bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a szegénységi jog a végrehajtási eljárásra is kiterjed.

Ezzel egyöntetűen az 1914:XLIII. tc. 75. §. első bekezdése is úgy rendelkezik, hogy a bírói eljárásokban, ideértve a végrehajtási eljárást is, illetékmentességben részesül az a fél, akinek jövedelme nem nagyobb, mint a lakóhelyén szokásos közönséges napszám és ez alapon a polgári perrendtartás 112. §-ának első bekezdése értelmében szegénységi jogot kapott.

Ezekből a rendelkezésekből nyilvánvaló, hogy az a fél, aki a Pp. 112. §. első bekezdése alapján nyert szegénységi jogot, az egész végrehajtási eljárásban felmerülő illetékek és bélyegek fizetése alól is fel van mentve.

A végrehajtási eljárásról intézkedő 1881:LX. tc. 136., 208. és 230. §-ai értelmében a telekkönyvezett ingatlanokra, s az azokra telekkönyvileg bejegyzett haszonélvezeti jogra a készpénzbeli követelés behajtása vagy biztosítása iránt elrendelt végrehajtást a zálogjog bekebelezésével, vagy előjegyzésével a telekkönyvi hatóság foganatosítja.

Ugyancsak a telekkönyvi hatóság foganatosítja az idézett törvény 220. §. értelmében az ingatlanra vonatkozó tulajdonjog, vagy más dologi jog bekebelezése végett elrendelt végrehajtást is és a 99. §. utolsóelőtti bekezdése értelmében a zálogjogilag bejegyzett követelés lefoglalása esetén az alzálogjog bekebelezését is.

A végrehajtási eljárás folyamányaként történt telekkönyvi bejegyzések tehát a végrehajtási eljárásnak részei s a félnek a Pp. 112. §. első bekezdése alapján megadott illetékmentesség az ezek után járó, akár készpénzben, akár bélyegjegyekben lerovandó illetékekre is kiterjed.

Ezek alapján a szóbanforgó végrehajtási alzálogjog bekebelezése után követelt bejegyzési illeték fizetése alól panaszt fel kellett menteni, mert egyébként a beszerzett periratokból megállapíthatólag panaszos a perben a Pp. 112. §. első bekezdése értelmében megadott szegénységi jog alapján illetékmentességben részesült.

Üzlethelyiség bérletére vonatkozó és kereskedelmi levél alakjába foglalt szerződés illetékköteles. (Közigazgatási